

DOOR NICOLLE VAN WETTEN

Informatiestandaard Vaccinatie-Immunisatie klaar voor gebruik COVID-19-vaccinatiegegevens uniform registreren en uitwisselen in 2022

Vlot en veilig vaccinatiegegevens met elkaar uitwisselen, willen zorgverleners al lang. Dit komt de zorg ten goede. Het Nederlandse vaccinatiewerkveld is echter complex en betrokken partijen hebben eigen wensen en belangen. De bereidheid om concessies te doen, groeit nu de COVID-19-pandemie de noodzaak van standaardisatie voelbaar blootlegt. Samen boeken de betrokken partijen succes: een informatiestandaard Vaccinatie – Immunisatie voor het uniform registreren en uitwisselen van vaccinatiegegevens. In het eerste kwartaal van 2022 komt deze standaard beschikbaar voor de COVID-19-vaccinatiegegevens.

Al in 2019 nam de Tweede Kamer een motie aan over het inzien van persoonlijke vaccinatiegegevens via een eigen persoonlijke gezondheidsomgeving (PGO). Deze motie betrof een onderzoek naar de diverse mogelijkheden. Daarnaast behelsde de motie een verzoek om deze inzage voor burgers te realiseren. Tijdens dit onderzoek werd duidelijk dat afspraken ontbraken en mogelijkheden misten om eenduidig te registreren en vaccinatiegegevens uit te wisselen. De coronapandemie maakte de noodzaak voor deze afspraken nog groter.

pas? De belangrijkste reden daarvoor is dat alle stakeholders (zie afbeelding stakeholders op de volgende pagina) andere belangen en wensen hadden. De wereld van vaccinaties is complex. Er bestaan verschillende soorten vaccinaties en diverse uitvoerders die registreren in uiteenlopende informatiesystemen.”

“Het is nodig dat een huisarts, een bedrijfsarts en degene die reizigersvaccinaties uitvoert op eenzelfde manier informatie vastleggen in zijn of haar systeem. Daarnaast moet informatie op

eenzelfde manier over de lijn gaan. Dan kan de ontvangende kant deze informatie correct begrijpen en interpreteren. Over die inhoud, taal en techniek is overeenstemming nodig voordat je zo kunt registreren en uitwisselen. Uiteindelijk gaat het om inzicht in wie wanneer welke soort vaccinatie(s) heeft gekregen. COVID-19 maakt dat partijen concessies doen en zich samen inzetten voor die duidelijkheid.”

“Al dan niet vaccineren betreft iedereen in Nederland”, aldus De Jong. “Een vaccinatiestandaard maakt het mogelijk afspraken met elkaar te maken over het proces: hoe wisselen wij relatief eenvoudige informatie over vaccineren met elkaar uit? Via deze informatiestandaard kunnen zorgverleners uiteindelijk registreren en uitwisselen in welke mate iemand beschermd is.”

Actuele behoefte
Met deze informatiestandaard stelt Nictiz te voldoen aan een grote, actuele behoefte. Zorgverleners kunnen deze standaard gebruiken zodra deze beschikbaar komt. Burgers kunnen hun vaccinatiegegevens raadplegen zodra de gegevensdienst is gerealiseerd.

De Jong hierover: “Wij ontwikkelen tegelijkertijd

Tweeledig ontwikkeltraject
Sinds juli 2021 leidt Richard de Jong bij Nictiz het ontwikkeltraject voor de gegevensuitwisseling en informatievoorziening over vaccinaties. Het betreft twee onderwerpen. Enerzijds de ontwikkeling van een toekomstbestendige informatiestandaard Vaccinatie-Immunisatie voor alle partijen binnen de vaccinatieketen. Anderzijds een MedMij-gegevensdienst: een dienst voor burgers die vaccinatiegegevens zichtbaar maakt in hun PGO. Dit tweede element is een antwoord op de Tweede-Kamer motie uit 2019.

De Jong: “In juli 2021 vertrok een sneltrein op dit traject. Misschien vraag je je af: waarom toen

Vaccinatiezorg in Nederland
De vaccinatiezorg in Nederland bestaat uit:

1. Vaccinaties binnen programma's zoals het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) en andere publieke programma's voor COVID-19 en de griep.
2. Vaccinaties binnen de reguliere, collectief gefinancierde zorg (bijvoorbeeld voor mensen met afweerproblemen).
3. Vaccinaties op de vrije markt (bijvoorbeeld reizigers- en werknemersvaccinaties).

Stakeholders

informatiestandaard Vaccinatie en immunisatie en MedMij-gegevensdienst

Vaccinatiegegevens in PGO

Marcel Heldoorn, manager digitale zorg bij Patiëntenfederatie Nederland en voorzitter van de stuurgroep informatiestandaard Vaccinatie-Immunisatie, benadrukt hoe belangrijk de Patiëntenfederatie het vindt dat mensen beschikken over relevante gezondheidsgegevens. “Daar horen vaccinatiegegevens bij. Denk aan een acute situatie na een val op straat of na een ongeluk. Dan krijg je de vraag: Ben je gevaccineerd tegen tetanus en zo ja, wanneer? Dan is het handig als je via je mobiele telefoon toegang hebt tot je PGO waarin je dit soort gegevens terugvindt.”

de informatiestandaard en de gegevensdienst. Om de ontwikkelsnelheid vast te houden, hebben wij ervoor gekozen de informatiestandaard eerst op te leveren voor alleen het uitwisselen van de COVID-19-vaccinatiegegevens. Uitbreidingen daarop zijn daarna gefaseerd mogelijk.”

Door de COVID-crisis is de aandacht voor het delen van corona-vaccinatiegegevens toegenomen, ziet Heldoorn. “Zo kan het waardevol zijn te weten welk vaccin je hebt gekregen. Ook het badgenummer is belangrijk voor het volgen van de kwaliteit van het vaccin. Via je PGO kun je zelf regie voeren op dit soort

informatie. Hoe je dat doet? Eind januari 2022 vind je inhoudelijke uitleg in onze vernieuwde Digitale Zorggids. Hierin krijgt het PGO een eigen hoofdstuk met daarin een keuzehulp voor PGO's en lees je wat je kunt met bijvoorbeeld vaccinatiegegevens.”

Vernieuwde zib Vaccinatie

De informatiestandaard is opgebouwd uit zibs (zorginformatiebouwstenen). Een zib standaardiseert zorginformatie (zie kader ‘Zibs werken onder de motorkap’). Richard de Jong: “Omdat de bestaande zib Vaccinatie nog onvoldoende aansluit bij de wensen voor deze informatiestandaard, ontwikkelt Nictiz samen met betrokken partijen deze zib. Deze doorloopt bij Nictiz een regulier ontwikkel- en publicatietraject en komt in 2023 definitief beschikbaar. Daarom gebruiken wij bij de informatiestandaard-ontwikkeling een voorloper of bètaversie van deze vernieuwde zib Vaccinatie.”

Over de grenzen

“De huidige standaard reikt tot de Nederlandse grens en is georiënteerd op de Nederlandse zorg”, vertelt De Jong tot slot. “Tijdens de realisatie stemmen wij continu af op internationale ontwikkelingen. Zo is het later mogelijk internationale uitwisselingen in te bouwen.”

Bronnen

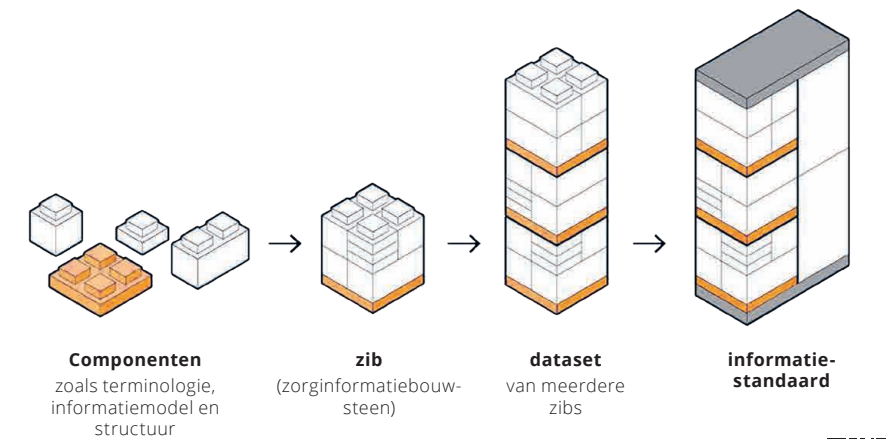
1. Factsheet Nictiz, oktober 2020.
2. Het vaccinatiestelsel in Nederland verder verkend. Raad voor Volksgezondheid en Samenleving, maart 2021.
3. Informatiestandaard Vaccinatie – Immunisatie Nictiz.

Zibs werken onder de motorkap

Een zib beschrijft voor een begrip welke zorginformatie een zorgverlener moet vastleggen en hoe. Voorbeelden zijn zibs voor bloeddruk, medicatie en NAW-gegevens (naam/adres/woonplaats). Een zib standaardiseert zorginformatie. Zo'n bouwsteen is techniek- en situatie-onafhankelijk. Zibs worden gebruikt om informatiestandaarden te maken.

Een informatiestandaard is een verzameling afspraken voor specifieke zorgsituaties zoals een verpleegkundige overdracht, acute zorg of vaccinatie. Die afspraken zorgen ervoor dat zorgverleners relevante informatie veilig en op eenzelfde manier vastleggen, opvragen en uitwisselen.

Een zorgprofessional die een informatiestandaard gebruikt, merkt niet direct iets van een zib. Indirect wel: met zibs onder de motorkap kun je informatie die je gestructureerd vastlegt, meervoudig gebruiken.

Zie ook video YouTube over zorginformatiebouwstenen:

CV

Marcel Heldoorn is manager digitale zorg Patiëntenfederatie Nederland en voorzitter van de stuurgroep informatiestandaard Vaccinatie – Immunisatie.

Richard de Jong is projectleider informatiestandaard Vaccinatie – Immunisatie en MedMij-gegevensdienst (Nictiz). Hij leidt de ontwikkeling van een zorgbrede, duurzame informatiestandaard Vaccinatie – Immunisatie en een MedMij-gegevensdienst. Deze dienst maakt voor burgers vaccinatiegegevens beschikbaar in een persoonlijke gezondheidsomgeving (PGO).